

การตอนกิ่ง

การตอนกิ่ง เป็นวิธีการขยายพันธุ์พืชวิธีหนึ่งที่ทำให้กิ่งหรือต้นพืชเกิดรากขณะติดอยู่กับต้นแม่ เมื่อตัดไปปลูกจะได้ต้นพืชใหม่ที่มีลักษณะทางสายพันธุ์เหมือนต้นแม่ทุกประการ นิยมใช้กับ ฝรั่ง มะนาว ส้มโอ เงาะ ฯลฯ โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

1 เลือกกิ่ง

เลือกกิ่งที่สมบูรณ์ ไม่แก่ไม่อ่อนเกินไป ปราศจากการทำลายของโรคและแมลง

2 กวนกิ่ง

ควั่นรอบกิ่งเป็นวงแหวน 2 วง ความห่างของวงแหวนเท่ากับความยาวของเส้นรอบวงของกิ่งที่ทำการตอน

3 ลอกเปลือก

ลอกเปลือกที่ควั่นออก

การขยายพันธุ์พืช

การตอนกิ่ง

การทาบกิ่ง

กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรียบเรียง : นายสุเทพ โสมภีร์
กลุ่มส่งเสริมไม้ผล สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร
นายคณิศร กลัปกถยา
นายสมเกียรติ คุ้มกัน
ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา

ภาพ : นางสาวศิริวรรณ รุจิขจร
ฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์ สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

สถานที่ถ่ายภาพ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา

จัดทำ : นางอมรทิพย์ ภิรมย์บุรณ์
นางอุบลวรรณ อารยพงษ์
นางสาวอำไพพงษ์ เกาเขเทียน
กลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

พิมพ์ครั้งที่ 1 : จำนวน 25,000 ฉบับ เมษายน พ.ศ.2558

จัดพิมพ์ : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พิมพ์ที่ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

7

ออกราก

ประมาณ 30-45 วัน รอยแผลจะประสานกันดี เป็นสีน้ำตาล เห็นได้ชัด มีลักษณะนูนขึ้น รากของต้นตอจะงอกแทงผ่านวัสดุ และเริ่มมีสีน้ำตาลปลายรากสีขาว มีจำนวนมากพอ จึงจะตัดได้

8

ตัดกิ่งพันธุ์ดี

ตัดกิ่งพันธุ์ดี ออกจากต้น ไม่ควรตัดช่วงยอด แตกใบอ่อน

9

แกะถุงพลาสติก

แกะถุงพลาสติกออก

10

ชำลงถุง

นำลงถุงเพาะชำ พร้อมปักหลัก ค้ำยันต้นเพื่อป้องกันต้นล้ม

4

ใช้สันมีดขูดเปลือก
ใช้สันมีดขูดส่วนที่เป็น
เปลือกสีนออกให้หมด
โดยขูดจากด้านบน
ลงมาด้านล่าง

5

ตุ้มตอน
นำตุ้มตอน (ขุยมะพร้าว
ที่แช่น้ำแล้วบีบให้หมาดๆ
อัดลงในถุงพลาสติก
ผูกปากถุงให้แน่น)
กรีดตรงกลางตาม
ความยาว

6

แหวกตุ้มตอน
แหวกตุ้มตอน
ให้แยกออก

7

หุ้มตุ้มตอน
นำตุ้มตอนไปหุ้ม
รอยควั่นให้มิด

8

มัดตุ้มตอน
มัดตุ้มตอนด้วยเชือกฟาง
ให้แน่น

9

ออกราก
ประมาณ 30-45 วัน
ตัดกิ่งตอน เมื่อรากงอก
เป็นจำนวนมาก
และมีสีเหลือง
หรือสีน้ำตาล

10

แกะถุง
ตัดเชือกฟางและ
แกะถุงพลาสติกออก

11

ชำกิ่งในภาชนะ
นำกิ่งตอนไปชำใน
ภาชนะ กระถาง
หรือถุงพลาสติก
ปักไม้ค้ำยันยึดให้แน่น
เพื่อรอการปลูกรหรือ
จำหน่ายต่อไป

การทาบกิ่ง

การทาบกิ่ง เป็นวิธีการขยายพันธุ์พืชวิธีหนึ่งที่ทำให้ได้ต้นพันธุ์ดี ซึ่งมีลักษณะทางสายพันธุ์เหมือนต้นแม่ทุกประการ โดยกิ่งพันธุ์ดีจะทำหน้าที่เป็นลำต้นของต้นพืชใหม่ ส่วนต้นตอที่นำมาทาบทัดกับกิ่งของต้นพันธุ์ดีจะทำหน้าที่เป็นระบบราก เพื่อหาอาหารให้กับต้นพันธุ์ดี วิธีนี้เหมาะสำหรับไม้ผลทุกชนิด

การทาบกิ่ง แบบที่นิยมกันมาก คือ การทาบกิ่งแบบ “ฝานบวบแปลง” เพราะทำได้รวดเร็ว นิยมใช้กับมะม่วง มะขาม ขนุน ทุเรียน ฯลฯ มีวิธีการปฏิบัติ ดังนี้

1

เลือกกิ่ง
เลือกกิ่งกิ่งแก่กิ่งอ่อน
ที่สมบูรณ์ปราศจาก
การทำลายของโรค
และแมลง

2

ฉีกกิ่งพันธุ์ดี
ฉีกกิ่งพันธุ์ดีให้เป็น
รูปไล่ ยาวประมาณ
1 - 2 นิ้ว

3

ฉีกต้นตอ
ฉีกต้นตอเป็นรูป
ปากฉลามยาวเท่ากับ
แผลที่กิ่งพันธุ์ดี
สูงจากปากถุง
ประมาณ 1 - 2 นิ้ว

4

ประกบแผล
ประกบแผลต้นตอ
เข้ากับกิ่งพันธุ์ดี

5

มัดต้นตอ
มัดต้นตอเข้ากับ
กิ่งพันธุ์ดีด้วยเชือก
หรือลวดให้แน่น

6

พันพลาสติก
พันพลาสติกให้แน่น

